

XL OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

Zawody II stopnia pisemne – podejście 1

Zadanie 1.

Wpisz do tabeli litery alfabetu (a-k), którymi na mapie (załącznik 1) oznaczono poniższe cieśniny na Morzu Śródziemnym i w jego okolicach.

Cieśnina	Litera na mapie
Bonifacio (Świętego Bonifacego)	c
Bosfor	j
Dardanele	i
Messyńska	f
Otranto	g
Sycylijska	e

Zadanie 2.

Na podstawie opisów rozpoznaj wyspy (archipelagi) na Morzu Śródziemnym i wpisz ich nazwy do tabeli.

Litera	Wyspa / archipelag
A	Majorka
B	Malta
C	Rodos
D	Liparyjski (Lipari, Wyspy Liparyjskie, Wyspy Eolskie)
E	Thira (Santoryn, Santorini)
F	Elba
G	Capri
H	Itaka (Ithaca)

- A. Wyspa w archipelagu Balearów, dziś turystyczny raj, ale już w XIX w. wypoczywał tam Fryderyk Chopin z George Sand.
- B. Wyspa o dużym znaczeniu strategicznym, w przeszłości należała do joannitów. Od wielkiego mistrza tego zakonu wzięło nazwę największe miasto na wyspie, dziś stolica niepodległego państwa.
- C. Duża wyspa grecka, w III w. p.n.e. u wejścia do głównego portu stał gigantyczny posąg z brązu (32 m wys.), zaliczany do siedmiu cudów świata.
- D. Często odwiedzany przez turystów archipelag położony na północ od Sycylii. Na wyspach Stromboli i Vulcano (stąd nazwa wulkan) znajdują się czynne wulkany.
- E. Wyspa w archipelagu Cykladów, będąca resztkami ogromnej kaldery powstałej po wybuchu w II tys. p.n.e.
- F. Górzysta wyspa u brzegów Toskanii, miejsce przymusowego pobytu Napoleona Bonaparte.
- G. Niewielka (10 km²) wapienna wyspa w pobliżu Neapolu, słynna z licznych grot, luksusowy region turystyczny.
- H. Grecka wyspa w archipelagu Wysp Jońskich, ojczyzna Odyseusza.

Zadanie 3.

Opisz na mapie (załącznik 1) wszystkie państwa, które spełniają oba poniższe warunki:

- a) należą do Unii Europejskiej
- b) większość ich mieszkańców wyznaje prawosławie

*Uwaga! Nazwy państw należy poprawnie zlokalizować na mapie, tj. wpisywać je na obszarze odpowiednich państw.
Za udzielenie błędnych odpowiedzi będą naliczane punkty ujemne.*

Poprawne odpowiedzi przedstawiono na załączniku 1.

Zadanie 4.

Młody Geograf wyruszył w podróż drogą lądową z portugalskiej Lizbony do włoskiej Wenecji. Jego trasę oznaczono linią kropkową na mapie (załącznik 1). Rozpoznaj miejsca, które odwiedził w czasie swej wędrowki i wpisz ich nazwy w wykropkowane miejsca w tekście.

Młody Geograf wyruszył z Lizbony leżącej u ujścia rzeki **Tag (Tejo, Tajo)**. Na początku wędrowki odwiedził najdalej na zachód wysunięty skrawek stałego lądu w Europie – Przylądek **Roca (Cabo da Roca)**. Kierując się wzdłuż wybrzeża ku północy przekroczył inną dużą rzekę Półwyspu Iberyjskiego, mającą źródła w Hiszpanii – **Duero (Douro)**. U jej ujścia na prawym brzegu leży drugie pod względem liczby mieszkańców miasto Portugalii – **Porto (Oporto)**, które dało nazwę gatunkowi znanego czerwonego wina. Wędrował ku północy do wielkiego ośrodka pielgrzymkowego – **Santiago de Compostela**, gdzie znajduje się grób świętego Jakuba. Zrobił jeszcze krótką wycieczkę ku zachodowi, na przylądek uznawany niegdyś za kraniec świata – **Finisterre (Finisterra, Fisterra)** i ostatecznie pożegnał się z Atlantykiem. Wędrując ku wschodowi odwiedził słynne z gonitw byków miasto **Pampelunę (Pamplonę)**, a następnie dotarł do drugiego pod względem liczby mieszkańców miasta Hiszpanii, stolicy Katalonii – **Barcelony**. Teraz znów wyruszył na północ, przekroczył łańcuch górski **Pirenejów**, którym biegnie granica z Francją. Jego droga prowadziła przez **Langwedocję (Languedocję)** – historyczną krainę leżącą między Masywem Centralnym a Morzem Śródziemnym. W mieście, które było niegdyś siedzibą papieżstwa – **Awinion (Avignon)** – przekroczył wielką rzekę **Rodan (Rhône)**, biorącą początek w Alpach w Szwajcarii. Zwiedził leżące niedaleko jej ujścia wielkie miasto portowe **Marsylię** – od nazwy tego miasta wywodzi się nazwa francuskiego hymnu narodowego. Jadąc dalej na wschód odwiedził słynne z festiwali filmowych **Cannes**, a następnie największe miasto Lazurowego Wybrzeża, wielki ośrodek turystyczny i wypoczynkowy – **Niceę** i leżące tuż obok miniaturowe księstwo **Monako (Monaco)**. Po przekroczeniu granicy włoskiej podróżował dalej wzdłuż brzegu do wielkiego portu, prawdopodobnego miejsca urodzin Krzysztofa Kolumba – **Genui**. Następnie pokonał góry **Apeniny** i przekraczając najdłuższą włoską rzekę **Pad (Po)** i leżącą nad nią Nizinę **Padańską (Lombardzką)**, dotarł do największego ośrodka przemysłowego północnych Włoch, znanego też z opery La Scala i z gotyckiej katedry **Mediolanu**. Stąd już tylko krok, by wędrując u podnóża Alp odwiedzić największe włoskie jezioro – **Garda (Lago di Garda)**, następnie miasto Ramea i Julii – **Werone (Verona)** i zakończyć podróż w Wenecji, leżącej nad Morzem **Adriatyckim**, stanowiącym odnogę Morza Śródziemnego.

Zadanie 5.

Spośród poniższych roślin uprawnych podkreśl te, których uprawa w celach handlowych prowadzona jest w co najmniej jednym europejskim państwie basenu Morza Śródziemnego.

Uwaga! Za udzielenie błędnych odpowiedzi będą naliczane punkty ujemne.

ananas, figowiec, kiwi (aktinidia), lawenda, maniok, migdałowiec, oliwka,
palma daktylowa, palma kokosowa, pszenica, ryż, sagowiec

Zadanie 6.

Obok każdego zdania zaznacz „X” w kolumnie P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub w kolumnie F, jeśli zdanie jest fałszywe.

	P	F
Pomarańcze, choć powszechnie uprawiane w basenie Morza Śródziemnego, pochodzą z Azji Południowo-Wschodniej.	X	
Wysokiej jakości korki do butelek wyrabiane są z kory dębu korkowego, którego duże plantacje znajdują się m.in. w Portugalii.	X	
Charakterystyczną roślinność naturalną strefy śródziemnomorskiej tworzyły lasy liściaste z dużym udziałem dębów nie zrzucających liści zimą.	X	
Powszechne w basenie Morza Śródziemnego zarośla makii są często roślinnością wtórną, powstałą w wyniku nadmiernego wypasu i pożarów lasu.	X	
Jednym z naturalnych składników makii jest pistacja (drzewo mastyksowe).	X	
Często uprawiane, a także dziko rosnące w krajach śródziemnomorskich opuncje pochodzą z Ameryki.	X	
W europejskich państwach śródziemnomorskich żyją m.in. skorpiony, kameleony i jaszczurki zielone.	X	
Najlepiej zachowane na świecie lasy cedrowe przetrwały do dziś w Libanie.		X
Oliwka jest drzewem długowiecznym, które może żyć nawet ponad 1500 lat.	X	

ZALACZNIK 1

